

Šentjur

O DELAVSKI KONTROLI

Na nedavni seji aktiva komunistov neposrednih proizvajalcev šentjurske občine je bila ena glavnih tem, ki so jih obravnavali, uvajanje delavske kontrole. V marsikateri delovni organizaciji šentjurske občine so komisije delavske kontrole namreč že ustanovili, premalo pa so storili pri opredeljevanju nalog teh komisij.

Nekatere od komunistov neposrednih proizvajalcev smo povprašali, kaj menijo o delavski kontroli in o vlogi aktiva neposrednih proizvajalcev pri reševanju problemov, nastalih v zvezi z delavsko kontrolo.

EDI DOLAR, zaposlen pri ALPOSU: »Menim, da delavska kontrola predstavlja velik korak naprej. Jasno pa mora biti, da zgolj ustanovitev komisije delavske kontrole še nič ne pomeni, saj komisija sama ne bo mogla pričeti delovati. Pri njenem delu ji bodo morali priskočiti na pomoč vsi, še zlasti pa člani družbeno-političnih organizacij, ki morajo člane komisij delavske kontrole usmerjati in usposabljati za delo. Predvsem komunisti v podjetjih morajo biti tisti, ki naj zastopajo interese delavcev iz neposredne proizvodnje in naj v tem smislu tudi vplivajo na komisije delavske kontrole.«

STEFAN VRECKO, zaposlen v LIP BOHOR: »V našem podjetju smo se uvajanja delavske kontrole lotili nekoliko drugače kot v drugih podjetjih šentjurske občine. Ravno v teh dneh pripravljamo pravilnik o delu komisije delavske kontrole. Šele ko bo pravilnik nared in ko bomo ustanovili temeljne organizacije združenega dela, bomo izvolili tudi člane komisije delavske kontrole. Menimo namreč, da ne bi imelo smisla izvoliti članov komisije, potem pa jih pustiti same in brez dela. Imeti komisijo ne zaleže kaj dosti, če člani ne vedo, kaj in kje delati.«

MILAN HVALEC zaposlen pri MERXU: »Pri nas menimo, da bi morala imeti delavska kontrola v trgovini nekoliko svojstven položaj. Gre nam zlasti za to, da dobi komisija delavske kontrole polnejši vpogled v poslovanje naše enote. Dobiti moramo temeljit pregled nad maržami, nad prodajo blaga, nad kvaliteto prodanega blaga in podobno. Le če se nam bo posrečilo, bo delavska kontrola lahko zaživela. Preprečevala bo lahko neutemeljene podražitve, prodajo pokvarjenega blaga in podobno. Cilj delavske kontrole v našem podjetju vidim v preprečevanju poslovanja na škodo potrošnika.«

RUDI DRAMERL, zaposlen v Kmetijskem Kombinat: »Že sama narava kmetijske proizvodnje zahteva, da se komisija delavske kontrole v našem kombinatu najprej loti temeljitega proučevanja bodočega poslovanja v okviru temeljnih organizacij združenega dela. Pregled nad bodočim poslovanjem pa mora dobiti prav vsi zaposleni. O vlogi aktiva komunistov neposrednih proizvajalcev menim, da je dobro zastavljeno in da smo dobro pripravljani za bodoče delo. Eno od področij, ki nas nedvomno čaka, je področje delavske kontrole, ki marsikomu v šentjurski občini še ni povsem jasno.«

Slovenske Konjice

TRI ZNAČILNOSTI

Letošnja gospodarska gibanja v konjiški občini so sicer dokaj umerjena, pa zaradi tega seveda nič manj uspešna kot v minulih letih, oziroma v drugih občinah širšega celjskega območja. Za celotno gospodarstvo je predvsem značilno troje dejstev: padeč fizičnega obsega proizvodnje v nekaterih delovnih organizacijah, povečana vrednostna realizacija v vseh podjetjih brez izjeme in nadaljnja rast zaposlenosti.

Sicer pa si oglejmo nekatere ugotovitve pobliže.

Glede letošnjega gibanja fizičnega obsega proizvodnje seveda tudi konjiške delovne organizacije niso posebna izjema. Izmed sedmih podjetij se je v štirih obseg fizične proizvodnje povečal, v preostalih treh pa je nekoliko narasel. Skupno je torej bila v občini proizvodnja v prvih devetih mesecih le za 1,5 odstotka večja kot lani, kar je seveda dokaj skromen dosežek. Najmočnejši izpad je v Opekarni Loče, kjer znaša izpad skoraj četrtino lanskega leta. To je po svoji pravzaprav zelo presenetljivo in se ob tem kar samo po sebi vsiljuje vprašanje, kaj je temu razlog. V nobenem primeru bi po vsej verjetnosti ne mogli trditi, da je razlog zunaj kolektiva, saj je znano dejstvo, da je na tržišče opečnih izdelkov velika konjunktura (saj opeko celo uvažamo!). Verjetno bo razlog iskati znotraj kolektiva samega (zastarele naprave in stara tehnologija, pa zaradi tega morda slabša kvaliteta in višja cena) in potrebno se bo resno lotiti odpravljanja eventualnih slabosti.

Za skoraj eno petino se je fizični obseg proizvodnje zmanjšal v Kostroju, kar pa

gre prav gotovo v veliki meri na račun delne preusmeritve od klasične proizvodnje strojev za usnjarsko industrijo v proizvodnjo plastičnega stavbenega pohištva. Nekaj manj kot lani v tem času pa so proizvedli tudi v LIP in Kovaški industriji v Zrečah. No, povsem razumljivo je, da ne gre iz teh ugotovitev delati nikakršne tragedije, ker te sploh ni. Saj so drugi kazalci letošnjega gospodarjenja v konjiški občini sorazmerno ugodni. Rekli smo že, da se po vrednosti finančnih uspehov vsa podjetja bolje drže kot lani. Vrednostno bistveno večjo proizvodnjo v tem času so v primerjavi z lanskim triletnim dosegli predvsem v Cometu, kjer je celotna proizvodnja dala kar 57 odstotkov večji finančni efekt kot lani. Na sploh dosega ta prizadevni in uspešni kolektiv izpod zelenega Pohorja pomembne uspehe, zato ga bomo obiskali in vam ga v eni izmed prihodnjih števil tudi predstavili. Pomembno povečanje so dosegli tudi v TKI Vitanje (46,6 odstotka), pa seveda v Komusu (22,7 odstotka) in Kovaški industriji Zreče (18,3 odstotka). LIP in Kostroj sta glede tega ne-

kako enaka, najnižje povečanje pa beležijo v loški Opekarni.

No, in končno tudi glede gibanja zaposlenosti v konjiški občini velja opozoriti na nekatere pomembne dosežke. V vseh podjetjih, razen v Opekarni Loče, se je število zaposlenih povečalo. Najbolj se je v tem obdobju razširil kolektiv Cometa, ki se je povečal za skoraj četrtino. Tako pomembnega uspeha ne beležijo nikjer drugod. Na območju celotne občine je trenutno v konjiški občini zaposlenih 4.578 delavcev, od tega v negospodarstvu le 418. Skupno se je v tem obdobju število zaposlenih povečalo v primerjavi z lanskim enakim obdobjem za 4,3 odstotka, v primerjavi s povprečjem lanskega leta pa za 3,7 odstotka.

Bodi že tako ali drugače, dosežki konjiškega gospodarstva so ugodni, zlasti pomembno pri tem pa je, da steje nekatere njihove delovne organizacije pred pomembnimi načrti za prihodnje obdobje, kar bo nedvomno bistveno vplivalo na splošno dinamiko gospodarskega razvoja v občini.

B. S.

REKLI SO

EDVARD ŽERDONER, predsednik sveta zdravilišča na Dobrni: Podatki periodičnega obračuna zdravilišča za devet mesecev letos so nadvse razveseljivi, saj smo celotni dohodek v primerjavi z lanskim letom povečali za 23%. V devetih mesecih letos smo realizirali devet milijonov 9.752 dinarjev. Stroški poslovanja so se povečali za 16%. Osebnih dohodkov smo povečali za 18,8% oziroma na mesečni povprečni dohodek 1.982 din. Nočitev gostov so se povečale za 8,7%. Povečala se je tudi povprečna doba bivanja gostov. Zdaj znaša 9,97 dni.

Ko smo analizirali naše poslovanje, smo sklenili, da nabavimo traktor z odzivno desko za čiščenje snega v zimskem času in za druga dela. Prav tako smo dali soglasje za graditev nove transformatorske postaje, ki jo bomo morali imeti tudi zaradi graditve novega hotela, katerega projektiranje smo zaupali zavodu za napredek gospodarstva v Celju.

Šolnik s šolnikom

ŠOLE BREZ PONAVALJANJA

Za današnje kramljanje šolnika s šolnikom smo pripravili zapis nevezanega razgovora z upokojenim svetovalcem Zavoda za šolstvo Francetom Strehovcem. Franc Strehovec je v svojem učiteljskem službovanju spoznal obilo lepih pa tudi žalostnih trenutkov v naši vzgoji in izobraževanju. Dvajset let je hodil okrog kot šolski nadzornik, da uporabimo staro državno ime. Svetoval, pomagaj, pa tudi grajal je. Tako pač, kot je bilo treba. Nikoli ni »štedil« jezika. Uspehi so bili zato vidni. Radi se ga spominjajo, sedaj aktivni, pa tudi bivši — sedaj zasluženo upokojeni učitelji. Delček njegovih, še vedno iskrih in živih misli spoznajmo še mi.

Za osvežitev nekaj podatkov iz vaše osebne izkaznice.

Kar na kratko, telegrafsko. Rojen sem na Jesenicah leta 1906, učiteljske končal v Ljubljani, v mladih letih velik ljubitelj nogometa in dramskega dela. Prve službe so bile na deželi, kot običajno za takratni čas Stari trg pri Ložu, Krvava Peč, Struge na Dolenjskem. V NOB vključen aktivno praktično od začetka. Poslanec Kočevskega zbora, ujet, izseljen v Nemčijo, pobeg in konec vojne v Kokrškem odredu. Po vojni šola v Vojniku, Celje in sedaj tudi Celje.

Tudi na Kočevskem zboru?

Seveda. Spominov je veliko. Veliko lepih. Hudo je bilo kasneje. Pa to je snovi za poseben razgovor.

Kdaj ste potem prišli v Celje?

Leta 1950. Kar na okraj so me potegnili. Bili smo okrajni šolski nadzorniki. Pa saj veste. Ta imena so se kasneje še spreminjala. Inšpektorji, svetovalci. Celih 21 let.

Bi lahko označili učitelja pred štiridesetimi leti?

Vprašanje je težko, pa bom vseeno poskusil. Delo je bilo v celoti enako zahtevno kot danes. Razmere dela pa so se bistveno razlikovale. Ne samo, da je učitelj v preteklem obdobju delal v neznošni prostorski stiski, ni bilo učil itd. ampak kar je najpomembnejše — ni bilo pravih učnih programov. O kakšnem podrobnem učnem načrtu seveda ni, da bi govorili. Tako je bil pouk precej heterogen, brez vzorcev. Učitelj pa je bil zlasti še na deželi osebnost.

Kako pa sedaj?

Kar se tiče pogojev, je danes učiteljevo delo nedvomno lažje. Toda na vzgojo in izobraževanje sedaj vpliva toliko drugih činiteljev (tisk, TV itd.), da je učiteljevo delo tudi sedaj izredno težko. Občutek imam, da so učitelji sedaj preveč nemirni, zaposleni s tistimi zadevami, ki se šole, pouka niti ne dotikajo. Nekako premalo časa porabijo za prave razgovore o vzgoji in izobraževanju, kljub te-

mu, da tudi teh ne manjka.

Veste, večsah odhajanja preprosto sploh ni bilo. Učitelji na to niti pomisliti niso. V šolo in poklic so prišli že z veliko mero ljubezni do tega poklica. Ta ljubezen se je ob delu in težavah celo krepla. Vsk si je želel in pravilno. Težave bodo prešle, lepše bo. Poklic je lep, huan, koristen. Skratka v večini se je takrat pisal učitelj z velikimi črkami. Danes je to drugače. Htri način življenja vpliva na nas, da smo dokaj ne stabilni. Prihajamo pod različne vplive. Potem pa še to šolanje kadrov. Za kaj pedagoška akademija. Ali ne bi bilo veliko bolje imeti šestletno učiteljsko. Mladi bi prihajali iz šol kot formirani učitelji brez posebnih želja, da bi ta poklic tudi zapustili. Tudi upoštevanje učitelja v naši družbi ni dobro. Prihodnji odnosi, ki izvirajo iz nove ustave, tu vnašajo več lepšega, perspektivnejšega. Krepko zaupam v spremembe, ki gredo na bolje.

Kako pa otroci, učenci, so sedaj drugačni?

Včasih nekako ni bilo toliko vzgojnih problemov. Pač času primerno. Osnovno znanje, kar me močno preseneča pa včasih ni bilo nič manjše kot danes. Ali je res preveč podrobnosti v sedanjih učnih načrtih, se posvečamo premalo našemu učencu doma v šoli, družbi itd. kljub temu, da smo pripravili vrtnice, male šole, podaljšano bivanje, prehrano itd. O teh izredno kompleksnih stvarih bo potrebno še temeljito spregovoriti.

V zadnjem času učitelji dosti razpravljajo o odpravi ponavljanja?

Verujem v to, da v osnovni šoli kjer upoštevajo vse okoliščine, ne more in ne sme biti ponavljanje. Zato takšni ukoni po mojem sploh niso potrebni. Potrebno je več skrbi, več metodologije, strokovnega in splošnega dela z učenci, starši, okoljem. Osip je še vedno strahoten.

Se delate z mladino?

Se vedno. Pri zvezi profesorjev mladine vodim komisijo za delo s pionirji. Kontakt je živ in pristen. Pa saj veste, človek mladine ne more izključiti iz svojega dela. Postane del tebe. Takšni smo pač učitelji.

J. ZUPANČIČ

Pa vprašanje odhajanja učiteljev iz učiteljskih vrst?